

עריכה ופירושי המילים: אלי פרה.

המבקש את פירושי המילים לשיר- יצור קשר באתר.

”שבעה” / חיים נחמן ביאליק

...אז תרד עננה לבית ותרפץ בצל קורתו,
כהר אבל נערמה וכגוש קדרות ערלה,
לשפין עקה בחללו ולמלא פנותיו עגמה,
שחחו תחתה מפחד אם על שלשת גוזליה,
אחוזי מגור ובעתה כצפירים הדביקתם סעה
בזוית אפלה נכנפו, איש אל רעהו נלחצו,
חלוצי נעל ישבו לארץ, צנפה אחת אכלה,
חרדת אלהים בעצמותם ולשונם לחכם דבקה.
איכה שמם עליהם ננם, איכה קדר פתאים!
איכה חמרמרו כתליו, טבעו במצולת יגון!
גם רהיטיו פלם דומם תעטפו בצלליהם,
עודם מחשים, מתאפקים, כולאים אכלם בלכם,
אך עוד אחת מעט וחלחלה יבכה חרישית,
וגעו הקירות בבכיה ואמות הספים תתיפחנה.
אכן סר מר האסון, באה כתמה השאה,
נהרס קן-מבטחים ואהל ישרים נמוט.
פנה זיו הבית, גלה כבוד מחדריו.
גם הנה מפלצת הדלות כבר אורכת ובאה,
לוטשת מאחת הפנות עיני עכביש זעומות,
עוד מעט ותקעה בקירות הבית צפרניה הנאלחות
ודבקה-בו כצרעת נושנת וכנגע ממאיר
והשרישה ופשתה בכל-חריו ובקיעיו כבאשה.
כלי הנחשת המרוקים מעל ראש השדה מנגד
ראו פרצופה המגאל מרחוק ניועם זיהרם.
דהו צבעוני ה”מזרח” בנפל צלה המשחית עליהם,
מקלעות ציציו ופרחיו קמלו וזהב אותיותיו כהתה עינו,
ארזיו וצבאיו, הפוכי ראשם אחורנית, נבקהלו,
הראי חבש פניו בסדין נחבא מפחד,
שחק דפק האורלוגין, הזמן בלא נשימתו נידם.
שכנות רחמניות, דכות-לב, נשי תחות ומענה ל ש ו ן ,
אחיות לאיד ולא למון ולמודות תלאה ומרודים,
נעוות פנים מבכי-תמיד וצבות עינים מדמעה,

אלה הרדופות לבית העולם לתננות שם על הקברים,
לדפק על דלתי שאל ושמים ולשפך מררתן ארצה –
אף הן בבאן הלוים בדמי-צהרים עטופות רות,
מוכנות למגוד-ראש ואנקה – אך תדרכנה על המפתן
ונאלמו פתאם למראה ופרשו חרש כשבאו.
אז תכבד עוד הדממה בבית וקדרה משהיתה.
חורת ונמוגה כלה באחיות רטט תעלומות,
מבליחה מעל סף החלון וממזמצצת בלי חשך,
כעפעף עין עששה, פתילה סמוית שלהבת,
צפה על פני שמן (גר-נשמה לנפטר),
ובאצלה מחורון נגחה זהר כל-שהוא, דק ועדין,
כעין התוגה הצרופה, על-פני שקנתה הקרובה:
כוס מים זכים ומטלית צחרה בצדה
(בית-טבילה לנשמת המת ואלוונטית נקיה) –
תרעיף יגון טמיר וכאב נעכר בחלל הדממה.
יום יום, בקר וערב, פדת שבצעת ימי האבל,
אל המקום הזה יתלקט לתפלת-נכאים חטופה
מנין חלקאים אסופי מרחוב ושכירי פרוטות,
ובהרם בעל-התפלה קולו בכרפת "מחיה המתים",
והתעוררה שלהבת הפתילה, והשתרפכה ועלתה כלה,
ומראה כלשון זהב שחוט קטנה ומרוטה,
אך פתאם תתר, תתחלחל והתנוודה כשפור:
זע הוילון בחלון ורוח קלה חלפה,
ורחף כל-לב ממגור סתום ולבש חרדות –
האין נשמת המת היא הבאה בלט בעד החלון
אל הצולה הקטנה במקנה הזכוכית לטבילתה,
ובעשותה רגע קטן, כדי טבילה אחת, במים,
ועלתה מן הרחצה והסתפגה באלוונטית הנקיה,
ומטהרת וזכה תשוב בלאט למנוחתה כשבאה.
אי נשמה טהורה! אם אמת נכון הדבר
פי את היא הבאה הנה לפקד את-נוך,
הלא תתמהמהי עוד מעט, עד פלות התפלה כלה,
וראית ועטפת גם את כעטף כל-לב מחמלה
לשמע "קדיש יתום" רצוף ומבלע בגניחות
ומגולל בריר ודמעות, נפלט כמרווי לענה
מפי עולל רך וחור, אפרוח חרד לא-למד,

מִצָּב בְּיַד מְלֻמְדוֹ עַל סִפְסָל לְרֵאנָה בְּקֶהֱל,
וְהוּא נִפְעָם וְנִגְרָשׁ כְּלוֹ, נְמוּג כְּלוֹ בְּכִי –
יְתוּמָךְ הוּא, הֲלֵא תִפְרִיחוּ, הֲלֵא תִבְקָשִׁי עָלְיוֹ רַחֲמִים. — —

יִשְׁבָּה אֲמִי, הִחְרִישָׁה, קְרוּשָׁה בְּאֶבְלָה יָמִים,
פְּגִיָּה – מִקְשֵׁת קָרַח, לִבָּה – אָבֶן דוּמָם,
אֶת-שְׁעָרָה עַד לְשַׁרְשְׁרִיּוֹ הַקְּפִיאוּ בְּעוֹתֵי יוֹם קָרוֹב,
שָׁחָה קוֹמָתָהּ פִּתְאֹם, גְּבָעוֹת נָפְלוּ עָלֶיהָ:
אֵיכָה תַעֲמֹד יוֹם אֶחָד – וְשִׁלְשָׁה יְתוּמִים עַל צְנֹאֲרָה?
אֵיכָה תִשָּׂא לְבָדָה עֲצוּבֹן מִיָּהֵם וְלִילוּתָם?
אֵיכָה תִטְרִיפֶם לְחֵם, אֵיכָה תִלְבִּישׁ מַעֲרַמְיָהֶם?
מִי יוֹרֵם דֶּרֶךְ תְּבוּנוֹת וּמִי יִנְחֵם בְּמַעֲגָלֵי יִשְׂרָאֵל?
מִי יִדְלִיק נֵר הָאֵלֹהִים עַל סִפְרֵי קִדְשׁ בְּלִילוֹת
וּמִי יִרְנִין שְׁחָרְיָהּ בְּקוֹל תוֹרָה וּתְפִלָּה?
מִי יָבִיֵא מִדֵּי שְׂבֵת מְלֹאכֵי הַשְּׁלוֹם הַבְּיָתָה
וּמִי יַעֲזֵן חֲגִיָּה בְּזַמִּירוֹת נַעַם וּרְנָנָה?
פְּנוּי עוֹמֵד פֶּסֶס אָב, נִכְלָם – מִסֵּב הַכְּבוֹד,
רִיק מוֹטָל תִּיק הַטְּלִית, תְּרַמִּיל מְעוֹךְ וּמְחֻלָּל,
סְגוּר וּמְסֻגָּר "סְדוּר" אָבָא, נְאֻלְמוּ דְפִיו לְנִצָּח,
נִתְאַלְמָן אֲרוֹן הַסְּפָרִים, נִתְיָתְמוּ שׁוֹכְנֵי שְׂפָתָיו,
לֹא תִפְקְדֶם עוֹד יָד, לֹא תִרְחִישׁ אֶצְבְּעֵי גְוִילֵיהֶם –
כֹּה שְׂבָעָה יָמִים הַתְּפִלָּשָׁה וְנִפְשָׁה מְאֹד נִבְהָלָה,
בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי הַתְּנַעֲרָה וַתִּצָּא לְגוֹרְלָהּ.

בד-גסטין, תרצ"ג.